

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

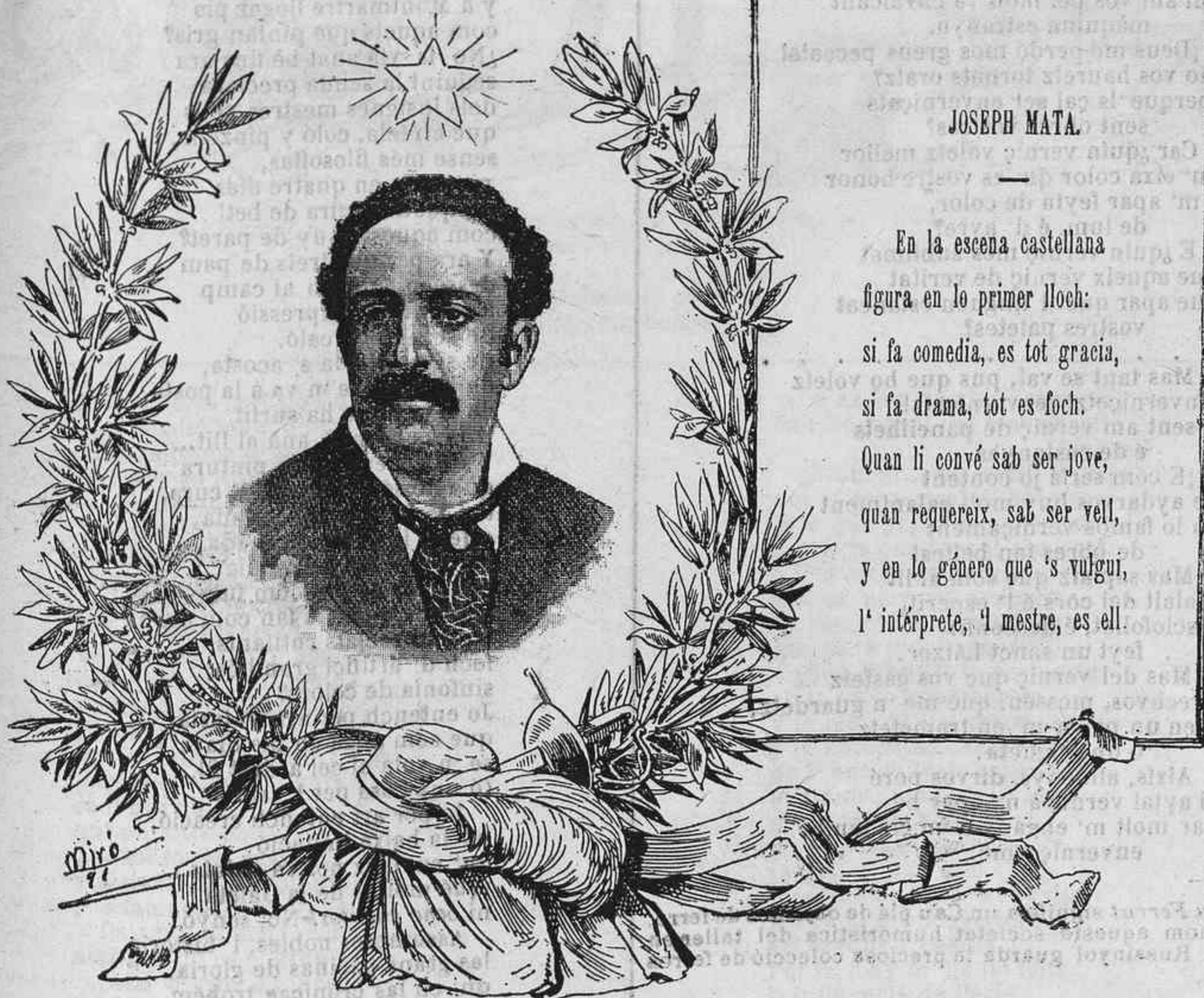
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pesetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

JOSEPH MATA.

En la escena castellana
figura en lo primer lloch:
si fa comedia, es tot gracia,
si fa drama, tot es foch.
Quan li convé sab ser jove,
quan requereix, sab ser vell,
y en lo género que 's vulgui,
l' intérprete, 'l mestre, es ell.

FRUYS DEL CAU FERRAT.

Suplím la *Crònica* de avuy, per tres festius traballs que 'l dir del vernissatge dels quadros dels Srs. Russinyol y Casas foren llegits á ca 'n Parés, en la graciosa cerimonia intima que celebrá lo *Cau Ferrat* (1).

Un d' ells es degut á la ploma inimitable de Apeles Mestres. En l' altre, 'l Sr. D. Raymond Casellas feu gala de un esperit satírich de primera forsa. En lo darrer y últim, impregnat de humorisme, dóna noticias curiosíssimas sobre 'l teatro á Barcelona un celebrat pintor escenógrafo que desitja conservar l' anónim. Es inútil que cridin *que salga el pintor*. Lo Sr. Soler y Rovirosa, ni en lo teatro, ni en las columnas de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, vol donar la cara.

Y ara m' adono de que se m' escapát lo seu nom... Dispensin: ha sigut una inadvertencia.

Aquí ván los traballs:

A MOSSÉN JACME RUSSINYOL.

President del CAU FERRAT.

Molt honorable President,
en nom de Deus omnipotent
faigvos humil acatament
é os do 'l bon día.

Somme rebut am molt de goig
el cartell vostre en son estoig,
ben estampat, meytat en roig,
meytat en negre.

En ell, mossén, molt me honoratz
pus gentilment me convidatz
á envernçar uns sancts pintats
feyts de mà vostra;

é altres feyts de vostron compan
aquell bon Cases quen sab tant,
qui am vos pèl mon va cavalcant
màquina estranya.

¡Deus me perdó mos greus peccats!
¿no vos hauretz tornats oratz?
¿perque 'ls cal ser envernçats
sent obres vostres?

Car ¿quín verniç voletz mellor
qu' eixa color qu' es vostre honor
é m' apar feyta de color,
de lum. é d' ayre?

E ¿quín verniç més sublimat
que aqueix verniç de veritat
que apar que 'l tinguen estancat
vostres paletes?

Mas tant se val, pus que ho voletz
¡envernçetz! ¡envernçetz!
—sent am verniç de paneilhets
é de castanyes.

¡E cóm sería jo content
de aydarvos huy molt galantment
en lo famós verniçament
de obres tan belles!

Mas sapiatz que som al lit
malalt del cors é l' esperit,
é sclofolat, é desconfit
feyt un sanct Látzer.

Mas del verniç que vos gastetz
prechvos, mossén, que me 'n guardetz,
é en un paper m' en trametetz,
ó una figueta.

Aixís, almenys, dirvos poré
si aytal verniç á mi apar bé
car molt m' enganyó 'm cal també
envernçar-me.

(1) *Cau Ferrat* significa un Cau plé de objectes de ferro. Ha prés nom aquesta societat humorística del taller en que 'l Sr. Russinyol guarda la preciosa collecció de ferros artistichs.

Sent cosa vostra, prou pens jo
que certament té d' esser bo,
mas no puch dir ni açó ni alló
sens fer la proba.

Vostre servicial

APELES MESTRES.

A V de Nohembre del any de la Nativitat del Senor mil
é vuyt cents nonanta hú.

Dominus vobiscum.

LA VÉU DELS ANTIQUATS.

Senyors: m' han dat la missió
en tant solemne ocasió
de parlar pèls associats
del nou «Grupo d' antiquats»
qu' á pesar de sé en tan gran
número, potser serán
desconeguts de vostés ..
pró aixó pèl cas no hi fa res.

Mes com tinch memoria flaca,
m' hi ficat á la butxaca,
apuntat en un paper,
lo discurs que tinch de fer.
Contant donchs ab l' aquiescencia
de l' ilustre presidencia,
lo sermó vaig á llegí
fet en vers de redolí.

*Ars pictórica malorum
per secula seculorum,*
que traduhit al catalá
ens vé á dir (si fa ó no fa):

Aixó de l' art del pintor
cada día va pitjor.
Paraulas de Salomón,
capítul vint, vers segón.

¿Fins á quán ha de durar
tal afany de gatejar?
(Ja 'm dispensarán si 'ls supto
ab un exordi exabrupto).

¿De qué serveix tot aixó
d' ayre libre y d' impressió
y á Montmartre llogar pis
com aquets que pintan gris?
¿No 'ls 'vía anat bè fins ara
seguint la senda preclara
dels insignes mestres vells
que ab tela, coló y pinzells,
sense més filosofías,
pintavan en quatre días
un quadrás, jira de betl
com aquest pany de paret?
Y ara per quadrets de pam
desseguit surten al camp
á recullir l' impressió
de si fa fret ó caló,

de si l' aubada s' acosta,
de si 'l sol se 'n va á la posta,
de si la lluna ha surtit
y ja es hora d' aná al llit...
Y tot... per fè una pintura
que no sé de quin mal cura,
tan térbola y esblaimada
que fa l' efecte, acabada,
com de cosa de rebug
pèl color de gos com fuig.

¿Per qué no 's fan com avans
aquells esclats rutilants,
foch d' artifici grandió,
sinfonia de colors?

Jo entench per art fantasía
que com áliga en ple día
se 'n vola al cel á dret fil...
(ó una cosa per l' istil).

Jo per art entench creació,
no la baixa imitació
qu' envileix nostra paleta...
¡qué molíns de la Galeta
ni ocho cuartos! No, senyó.

Assumptos nobles, l' historia,
las grans páginas de gloria
qu' en las crónicas trobém,

CONVOCACIÓ DELS PROPRIETARIS DE LA PLASSA DE CATALUNYA.

—Que vinguin los propietaris,
que aquí parlarem junts.

(Y 'ls propietaris hi surten
á centenars, com bolets.)

que si bè es cert no sabém
ben bè alló tot cóm va anar,
fills, se prova d' inventar,
que per xó Nostre Senyó
'ns va dá imaginació,
y lo que 'l llibre no menta,
no hi ha més recurs, s' inventa;
pues precisament aixó
constitueix la creació.

Y si, fet un erudit
ve y 'ns surt ab l' acudit
de qu' en tot alló pintat
no hi há gota de vritat,
probantnos per a més b
qu' hem fet un pobre papé,
per no enviarlo al burdell,
se li diu que 's cuidi d' ell,
qu' un altre potser vindrá
que tot lo seu desfará;
y aixís no hi ha compromís
y 's fan anys y 's viu felís.

Deixant, donchs, cebas apart,
aixó per mi es el gran art!
¡Així 's 'riba á l' apogeu
de figurá en un museu!

¡Així es fan quadros com cal
ben bè á gust del menestral!
(Riallas.)

¡Riuhén?... no fassin 'l plaga,
que 'l menestral ss qui paga;
y ja que paga, es molt just
pintá 'ls quadros al seu gust.

Per xó jo deploro tant
que se 'ns vagin acabant
'ls mestres de l' art aquet
que se 'n diu de cavallet.

¡Qué s' ha fet la pastoreta
ab lo sarró y la cabreta,
y la manola tan maca,
y la llampanta casaca
de l' antich trajo espanyol,
y 'l moro tomando el sol
ab lo caique embolicat
y l' espingarda al costat?
¡Alló era art y alló valia
més que tot lo d' avuy dia!
A aquell art convé torná,
art decent y casulá...
Per xó may m' ha fet felís
l' influencia de París,

d' aquest París infernal
esca del pecat mortal.

Casas, Casas... Russiñol,
escolteu á qui bè 'us vol...
no poseu may més 'ls peus
entre aquells galifardeus,
y enjgant á la porreta
'l molí de la Galeta,
niu d' escándol y de broma,
dirigiu 'ls ulls á Roma,
á Roma, patria eternal
de l' art serio, l' art formal;
y un cop allí, ab cor contrit,
demaneu á l' infinit,
si tèn un rato disponible,
que fassi tot lo possible
pera que logreu seguir
l' ample vía, 'l dret camí
que fins ara han seguit tots,
avis, pares y nebots,
dant probas d' enteniment
per tots 'ls sigles. Amén.

Pró antes, caríssims germans,
aixequen al cel las mans,
aixequen al cel lo cor,
y digueu ab tot fervor,
seguint tots á la veu mia,
la següenta lletania:

Senyor, per ser bons minyons
seguirém á genollons
dels mestres las tradicions
Ora pro nobis.

Y enque siga de memoria
farém sols quadros d' historia
perqué aixó 'ns donará gloria.
Ora pro nobis.

Prometém may més tornar
á l' ayre libre á pintar
que 'ns podríam constipar.
Ora pro nobis.

Ni pintar desde 'l carrer,
sino á casa, y si pot ser,
ben tancats dintre el taller.
Ora pro nobis.

Y aquell art sols cultivá
que 'ls vells 'ns van ensenyá,
perque aixó 'ns donará pa.
Ora pro nobis.

Si ho feu tal com prometeu,
ja 'us dich jo que us lluhireu;
pró, germans, hem de pensá
que la gloria es de demá,
y si 'l mon ab sa malicia
avuy no 'us vol fer justicia,
hi haurá la posteritat
que 'n farà, quan haguém dat
lo postrimer patatús.
Acabat, amén, Jesús.

RAYMOND CASELLAS DOU.

LA DECADENCIA EN LO TEATRO.

Senyors el teatro, segóns diuen, está en visible decadencia, y tan fermament creya als que ho asseguran, que per no passar mai's ratos, cumpleixo lo propósit que vaig fer de no posarhi may més los peus

Trenta anys enrera, quan va comensá la mèva prome-
tensa, ja hi havia certs senyors respectables que 's quei-
xavan del teatro y preveyan sa caiguda y sa ruina

Aq uell beneyt de D. Julian va comensá la derrota fent
la comedia sense bellugarse y convertit ab un senyor que
enrahona com tothom. Es cert qu' en Calvo diuen que
feya tot lo que podia, pero encare no era alló; y per fi
en Mario va acalharho de perdre, declamant tot asse-
jantse per las taulas ab las mans á la butxaca, cordantse
y descordantse la levita y parlant baix com si hi hagués
malalts de cuidado.

¡Quíns temps aquells, senyors, quíns temps aquells d'

energía en que la bufa Favanti antes de cantar las va-
riacions de *Pedro el Grande*, al final de la *Ceneréntola* ja
se havia begut una ampolla de ví ranci per pendre áni-
mo; en Bailón, aquell famós galan de Sabadell que fent
La Hermana del Carretero, desplejava tal calor, que las
venas dels seus polsos se li inflavan com cordas de con-
trabaix; y per fi, 'l colós Valero, al final del drama *La
Carcajada*, després de aquells crits terribles de *¡¡quiero
ver á mi madre!!* queya en basca, 'l portavan al seu quar-
to, y allí, extés sobre un matalás alguna vegada havían
tingut necessitat de sangrarlo!

A Madrid el pintor Lucini cridat á la escena ab fre-
nesí al final d' un ball ab apoteosis, aparequé á saludar
al públich en mànigas de camisa, y aquí, á Barcelona en
lo teatro de Caputxins quan se va estrenar la ópera *El
Roberto*, 'ls pintors Sert y Malató, més coneguts per los
noms de senyor Domingo y senyor Francesch, al final
del acte del claustre, al ser cridats ab deliri á las taulas,
se presentaren bruts y enmascarats per la gran fatiga
que tingueren sent llumanetas de esperit de ví. Alló era
traballá y posarhi l coll. Lo aparato escènich y lo que
'n diuen ara propietat havia arribat allavoras al colmo.

Quan se va estrenar la *Favorita* al Liceo se presentá
al últim acte un claustre al clar de la lluna, llarch, molt
llarch que 's perdía de vista. Alguns escriptors van dir
que alló era superior á la veritat, que era un somni.
Al estrenarse l' *Hernani* en lo Principal, el famós bari-
tono Superchi en l' acte de la conjura, va esser lo pri-
mer que va repre:entar el gran *Carlo quinto* tot vestit de
llauna; armadura que li va fer lo senyó Artés, llauner,
que vivía baix de la presó de la Plassa del Angel, y que
tot B reelo a 'n va anar plé du'an' a'güns días.

Y si parlem de moral tat, l' época actual tèn que ama-
garse si encare li queda vergonya. Las donas de teatro
eran pobras y no com ara que gastan luxo. Hi havia un
ditxo que quan se veyá una senyora vestida ab ranció
deyan que semb'ava una cómica.

Al anar al teatro allavors era fé visita á una casa de
senyors. Allí tothom se coneixía. 'Ls abonats eran sem-
pre 'ls mateixos, y si algún día s' hi barrejava algún fo-
raster ó extranger desconegut, no hi havia remey, se te-
nia de saber d' ahont venía, de lo contrari no era bèn
rebut, ó tenia que contar sol's ab las llunetas de sota l'
aranya, que moltas vega las degotava oli.

Alló era un gust; el dia que no 's cantava ópera, se
representava una comedia del agrado dels abonats; des-
prés baile nacional per las dos germanas Pavia, lo seu
germá y l' Hidalgo: dos parejas bèn avingudas ballant
las boleras robadas ab música de las óperas *Lucrezia* ó
Doña Maria de Padilla y dins de una sala verda sense
trastos.

¡Quíns noyas més sérias las Pavias! May reyan ni en
senyavan las dents com los cromos d' ara; usavan pan-
talóns fins als genolls, ab puntas acanaladas, y cada dia
ballavan ab igual decencia. 'L diumenge anavan á mis-
sa á Santa Mónica ahont hi havia un altar dels cómichs,
que cada any per Corpus, feyan un pendó dels més
lluhits.

Allí 'ls acomodadors eran tots amichs dels abonats.
El senyor Felis Ar. au, serio com un bisbe de Zurbarán,
passava á recullir 'ls bitllets del anfiteatro durant l' acte,
ab aquella levita de color de pansa tan coneguda; y 'l
Sr. Miquel acomodador del pati, era afable y bondadós
com corresponía un home que havia sigut cuiner del
Sr. Bisbe; y com sabia fè molt bè 'ls macarrons y 'ls co-
lomíns ab picada d' admetllas, sempre 'l cridavan á las
casas acomodadas quan tentan de fer un bon dinar.

E' senyor Marra, porter que deixava passar sens pa-
gar 'ls nens de casas bonas quan anavan acompanyats
de sos pares, era molt estimat.

Y la generositat de aquell temps abónt es? Al pensar
que 'l día de un benefici de un cómich aplaudit, tot se
vessava, y 'l cómich mateix també ho vessava tot... En-
care recordo que á una bufa li van regalar un test ab
una branca tota penjada d' unsas en pesa, y ella va
dar un sopar de duro l' cubert.

A un célebre primer galán el día de un gran benefici, l'
avisador li va portar una mocadórada de moneda de la
safata, y ell á davant de tothom en lo seu quarto, l' va
ordenar que ho portés sanser á casa de una senyora,
amiga seva, qu' estava en gran necessitat de gastar
diners.

Tanta moralitat hi havia allavoras, que van donar molt
que dir dos baylarinas de ball espanyol y de fila, per-

PER SANT TOMÁS, AL PARCII

gros encés y la van atrapar festejant ab un senyor que no era cómic.

Un aplaudit galan va perdre molt del seu prestigi perque una tarde la seva senyora l va bofeteja al carré de la Lleona quan lo va veure sortir ab una fulana, qu' era molt guapassa, d' una escaleta de frente la rectoria de Sant Jaume. Una cantant, la K., va ser xiulada perque 's va saber que tenia un querido italiá. Y per últim, la homba grossa va ser quan un senyor molt conegut va fugir ab una baylarina qu' era la dona de més salero que ha tocat las castanyolas.

Per fi, senyors ja 'ls he molestat i rou. Ara he sabut que 'ls telóns de boca dels teatros son ab rétolis ó anuncis. Aixó es el final de la decadencia que ja l any 40 va comensar á iniciarse, pintantse un teló que imitava una cortina vermella, com si 'l teatro fós una arca ba. Antes era un gust. En los Caputxins en lo teló hi havia Aíolo ab todas las musas ab pebetesos blaus que treyan fem. En lo Principal la Empresa Mo'ins, després de la epidemia, va fer pintá 'l teló de boca ab todas las musas, frescas, macas y grassonas que se 'n deya el teló de las didas; y per acabar... Res: la veritat es que estém perduts, pues hem olvidat la máxima famosa de aquell célebre poeta vilanoví descongut avuy día, que va fer estampar ab l'etras ben grossas per lo senyor Baringola, pintor de Reus, en el teló, l' any 38, aquestas memorables paraulas:

«No es el teatro un vano pasatiempo:
escuela es de virtud y útil ejemplo.»

A UNA NENA.

SONET.

Ahir me contemplavas desdenyosa
fent veure que no feyas cas de mi,
mes ¡ay! te vaig parlar, vas dirme si
y prompte vas mirarme carinyosa.

Aná la cosa avant. Tu ja afanyosa
volias... ¡qué sè jo lo que 'm vas dí!
y 'm vas fer tanta pór, que decidí
fugir sempre de tu... ¡Vols ser ma esposa!
Cert es que tens de dot quatre mil duros;

Donque a uest any las senjoras,
com á gran innovació,
hi aniran en velocípedo
per llamar més l'atenció.

que anavan quan no hi havia gayre gent al teatro. á un palco del tercer pis ab dos senyors coneguts de la ciutat. També va fer gran rebombori una cómica guapassa que sempre 's posava en lo escenari allí ahont tiravan lo teló de boca, que era fosch; y un día desde dalt del passillo dels telóns van baixar ab una corda un fanal

qu' ets hermosa, y si vols, angelical;
que serás una esposa molt fidel...

Mes si 'ls primers paguessin mos apuros,
tens mare, y ab son génit infernal,
ne faria un infern de nostre cel.

J. CARBONELL.

CARTA D' AMOR.

L' Antonieta apreta la vidriera de la barraca
y diu ab desenvoltura:

—¿S pot entrar?

—Sense trucar—respón lo memorialista, suspen-
nent la lectura del diari ab que s' entretenia.

Y mentres la minyona s' assenta en l' única
cadira que hi ha disponible, pregunta ab afabi-
litat:

—¿Qué hi ha de nou, Antonieta? ¿una carta
pèl xicot?

—¡Está clar! Bè s' ha de desahogar escrivint
una, quan no pot parlar personalment ab lo qui
estima. Al marxar me va fer prometre que li es-
criuria, y com ja ha passat una senmana... Veu-
rá, vaig una mica depressa ¿comensém, si li
sembla?

—Com vulgui, prenda: ja sab que jo per vosté
sempre estich á punt... En marxa...

Suca la ploma y comensa á escriure, parlant
al mateix temps.

—*Señor don...* ¿Lo nom d' ell, que no me 'n
recordo?

—Bernardo Peras...

—*Señor don Bernardo Perez...* ¿Sempre s' ha
dit aquest nom?

—¡Vaya! De naixensa. Es un cabo primer, de
lo millor que corra en la infanteria.

—¡Hola! ¿Es d' infanteria ara? ¿qué ha cam-
biat de *cuerpo*?

—¿Ell? No; sempre ha sigut del mateix...

—Pero si 'm sembla que avants era un civil.
Al menos totas las cartas que fins ara m' ha fet
escriure...

—¡Ah! Ja sé qui vol dir... ¿En Xanxes? Ja hi
ha més de cinch senmanas que vaig renyirhi. No
'm convenia aquell minyó. De tot parlava, me-
nos de casarse: encare no li tocava aquest punt,
ja 's posava á riure... ¿Casarnos?—deya:—¿ca-
sarnos? Siempre ca quieras; pero ha de ser por
lo civil...

—¡Y donchs! ¿qué demanava més vosté?

—¡Oh! Es que, segons ell, per casarnos pèl ci-
vil no necessitavam á ningú y podiam arreglar-
ho tot nosaltres mateixos, perque deya que de
civil ell ja n' era... En cambi, 'l cabo d' infante-
ria que ara tinch es tot' una persona: m' ha pro-
més que en quan li dongan la absoluta, 'ns
casém l' endemá mateix.

—Es dir, del quartel á la iglesia... M' en ale-
gro. Seguim, donchs. *Señor don Bernardo Pe-
rez...* ¿Querido Bernardo?

—No, no m' agrada aixís: posi, *Adorado mio...*

—Ja está: ¿qué més?

—Sabrás que desde que te 'n vas anar estoy
muy triste y hasta me he enmagrido un poco...

—... *Un poco...*

—No tengo otro consuelo que mirar continua-
ment el teu retrato... ¿Lo vol veure?

—¿Lo qué?

—Lo retrato d' ell; sempre 'l porto á sobre:
miri quin mocetón més guapo y ben plantat...

—Si; es una bella persona... ¡ab aquestas pa-
tillas!...

—Oh, no; aixó de las patillas no es natural...

—¿Que las porta postissas potser?

—Veurá; com lo retrato es pintat y 'ls colors
no deuen ser gayre bons, á copia de tocarlo y
tocarlo, la pintura negra del bigoti s' ha deixa-
tat y se li ha escampat per las galdas, formantli
aquestas grans patillas... ¿Veu com se 'n van,
fregant una mica?

—¡No las hi toqui, tonta, que li escauhen d'
alló més!

—¿Vol dir? ¡Ay Peras del meu cor!

—Bueno... *mirar continuamente tu retrato.*
Endavant.

—Aquest domingo últim ni vaig ir á bailar ni
res: como que no 'm tocava sortir, m' estuve á
casa toda la tarde.

—... *Toda la tarde.*

—Llorant com una Madalena...

—...ena...

—Y pensant en ti...

—...i...

—Bueno... ja no sé qué dirli més... ¿Qué li
sembla que hi podriam posar ara?

—¿Algún entretoch sobre aixó del casori?

—¿Vol dir qu' es prudent, sent la primera
carta?

—¡Ja ho crech! No l' ha de deixar respirar ni
un moment, respecte á aquest punt...

—Com li sembli, donchs; vosté mateix ..

—Ja veurá: déixim fer á mi. *Supongo que la
ausencia no habrá entibiado...*

—Esperis... ¿entibiado? ¿qué vol dir?

—Refredat...

—¡Ah, no, no 'n tinch cap pór d' aixó. Es un
xicot que no 's refreda may...

—... *Entibiado tu amor y que continuarás tan
decidido como siempre á casarte...*

—¡Just! A casarte cuanmigo...

—*Procura volver pronto, porque sin ti no pue-
do vivir...*

—Ni vivir ni sosegar...

—... *segar, y necesito verme á tu lado para ser
feliz ..*

—Y dichosa.

—Bueno... Ara aném al final. *Adiós, idolatra-
do Bernardo; acuérdate siempre de mí, y recibe...*

—Posi: *mil besos...*

—*Mil besos y el corazón...*

—Y l' ánima...

—... *Y el alma de ésta que te adora y es... An-
tonieta..* ¿l' apellido?

—Antonieta Rabaquet...

—Perfectament... Me sembla que quan llegei-
xi aquesta carta, 'l pobre xicot se quedarà més
content que 'l mon...

—Au, si es seca, tánquila y dónguimela, qu'
es tart.

—¿Y la direcció? ¿que vol enviarla aixís?...

—Tè rahó... corri... escrigui...

—*Señor don Bernardo Perez...* ¿qué més?
Apa...

—Cabo primero de la tropa que hay á...

—¿No sab de quin regiment es?

—No: no més me va dir que anavan á Mataró...

—Bueno, á Mataró 'l trobarán, donchs...

—¡Ay, no! Esperis; no es allí ell: á Mataró 'l
que hi ha es un forner, que vaig tenirhi relacions
uns quants dias, durant l' intermedi de renyir
ab lo civil y coneixe 'l cabo... ¡Aquell si qu' era
un bon mosso de cap á peus!

—¿Lo forner? ¿per qué va deixar-lo, donchs?

—¡Ay! no vaig ser jo... ¡Ell va ser lo qui va deixarme á mí!... En fi, posi, posi: de la tropa que hay á Tarragona...—

Extesa la direcció, l' Antonieta paga, recull la carta y surt apressuradament de la barraca del memorialista.

Al tombar la primera cantonada, mentres ab los ulls busca un estanch que recorda haver vist per aquell indret, un pessich amistós rebut prop del colze li fa girar la cara.

—¡Tú, Pepet!—exclama, ab alegre admiració.

Pero de repent se torna groga, calla y baixa 'l cap

—¡Vaja, Antonieta, no siguis tonta! ¿Ja tornas á pensar ab tot alló? ¿No sabs que diu lo ditxo? «Quien bien ama, nunca oblida.»

—Es que la partida que tú vas fer-me...

—¿Qué? ¿que no vols perdonarme? Mira que jo baixo ab molt bonas intencions. .

—¿De veras?

—¡T' ho juro...

—¡Dolent! ¿Desde quàn ets aquí?

—D' avuy mateix. Mataró no 'm proba y casualment m' ha sortit aquí una casa molt bona. S' ha mort un forner, y la viuda, qu' es una vella sense familia, per fer marxar l' establiment necessita una persona de confiança que 's posi al frenta de tot... Conque... quedém en que tú y jo ..

—Pero ¿que parlas ab formalitat?

—Ab més formalitat que un general quan parla á la tropa...—

Aquesta comparació fa pensar á la Antonieta ab la carta que porta á la mà. Reflexiona un curt moment y diu desseguida:

—Espéram aquí: torno al instant.—

Lo memorialista está altra vegada llegint lo diari.

—¿Qué hi ha?—pregunta al veure la minyona obrint la vidriera tan decidida.

—Tingui; desclogui la carta que m' ha escrit ara mateix.

—¿Que s' ha descuydat alguna cosa?

—Sí: cuyti, que m' esperan.—

Lo memorialista desenganxa 'l sobre y obra la carta.

—Digui: ¿qué hi vol posar més?

—Aixó: Post-data: De lo dichu no hay nada, porque hay tornat á haser las paus cuan un panadero que había sido mi promes primer que tú y es cuatro vesas más guapo.—

Y mentres lo memorialista aguantantse la riulla, va escribint lo que l' Antonieta li ha dictat, aquesta murmura ab molta senzillès:

—Val més parlar clar: á mi sempre m' ha agradat quedar bè ab las personas.

A. MARCH.

INTIMA.

Vaig somniar que l' altra nit tots dos parlavam d' amors, y era en va tot quant te deya

PASSATEMPS MUNICIPALS.

—¿Sab que aquí al Parch hi volen posar un saló de lectura?

—¿Per qué?... Al Parch s' hi ve á passejar y á pendre 'l sol, y res més...

puig no m' entenias, no.

Vaig parlarte en catalá, en eix llenguatge tant dols qu' aprenguerem de la mare quan 'ns gronxava 'l bressol.

També en llengua de Castella vaig dirte ma estimació; fins ab la llengua d' Italia llengua de cansóns y amor!

Veyent que no 'm comprenias, barrejant riallas y plors, vaig parlarte ab una llengua universal, la del cor, ab los ulls, ab la alenada rüenta com si fos foch, ab los sospirs y las llágrimas, mes no m' entenias, no.....

Llavors ab lo rostre pàlit vaig fugir del teu aprop, y d' entre mos llábis trémuls van escaparse eixos mots:

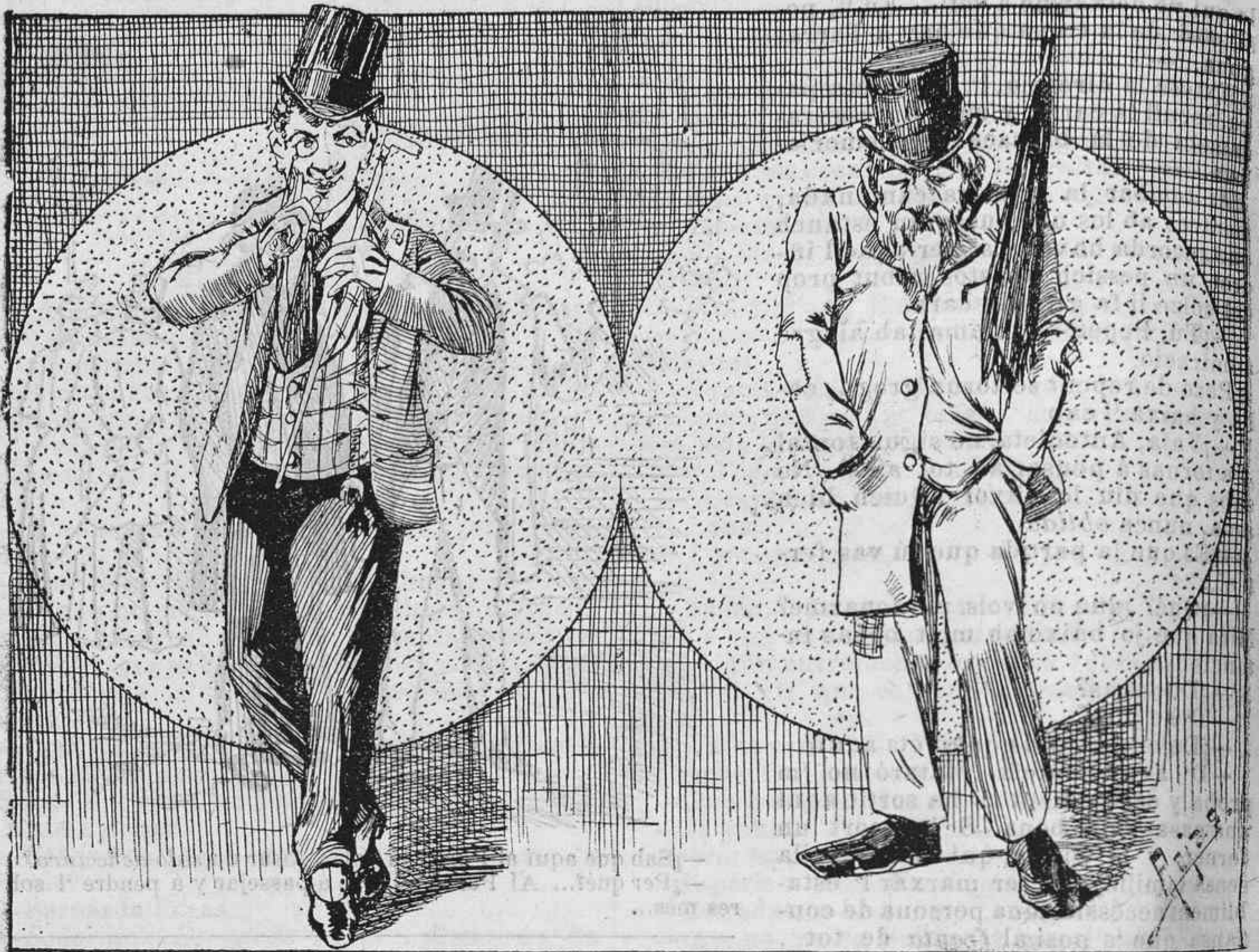
—Si 'l marbre sent mas paraulas lo marbre fóra conmós; si no es de marbre m' aymia massa tè de marbre 'l cor.

M. RIUSEC.

LLIBRES.

UN DISCURSO per CLARÍN (LEOPOLDO ALAS).—Una nova producció del aplaudit escriptor, catedràtich ilustre de la Universitat de Oviedo. Al mencionar aquesta condició ho fem precisament per tractarse de un discurs didàctich, llegit per son autor, al inaugurarse 'l curs académich en aquell establiment d' ensenyansa.

CONTRAST.

Un pobre home.

Un home pobre.

Leopoldo Alas en aquest treball dona probas d' erudició, claretat de criteri y extensió de coneixements. Afegir que las dona també de una puresa d' estil en la qual pochs escriptors avuy podrian competir, seria fins á cert punt dir una vulgaritat, puig sabut es de sobras qui es Clarin, y en aquest cas, lo nom del fabricant respón de la excelencia del género.

La obra ha sigut editada per la casa de Fernando Fé de Madrit, y forma part de la colecció titulada *Folletos literarios*.

GALERIA DE CATALANES ILUSTRES.—Lo quadern séptim que acaba de publicarse conté la biografia de Balmes, essent l' últim que redactá 'l malaguanyat escriptor D. J. Narcis Roca y Ferreras.—Dita biografia está escrita ab un gran desapassionament y dona una idea exacta y precisa del ilustre filosph vigatá. Va acompayat lo quadern ab lo retrato de Balmes, reproducció heliogràfica del que pera formar part de la Galeria de la Casa Consistorial, pintá 'l conegut artista, Sr. Borrell.

A conseqüència de la mort del Sr. Roca y Ferreras, s' ha encarregat la redacció dels quaderns que faltan pera completar la galeria, al eminent historiador D. Joseph Coroleu.

ESTUDIO CRÍTICO—BIOGRÁFICO DE D. VICENTE RODES, per D. CARLOS PIROZZINI Y MARTI.—L' estudi de la vida y las obras del ilustre pintor alicantí, que tanta influencia tingué á Barcelona á primers de sigle es l' objecte de aquest folleto, nu-

trit de datos interessants y molt atinadas consideracions. Son autor l' escrigué per encàrrech del Ajuntament Constitucional de Alicante.

Hem rebut lo número del *Avenç*, corresponent al mes de Octubre. Conté articles variats dels Srs. Bosch de la Trinxeria, J. M. Guardia, A. Cortada, Raimond Casellas Dou, y J. Brunet y Bellet; secció de crítica, noves y una poesia de D. J. Mercadé y Martí.

RATA SABIA.

PRINCIPAL.

La novetat de la senmana no ha sigut pas cap producció escénica, haventse anat fent lo gasto, en lo decurs d' ella, de las produccions del repertori.

Lo verdaderament nou ha sigut l' aparició de la Geraldine, qu' executa treballs en lo trapezi. Fama d' hermosa havia precedit á la gimnasta, y aquesta fama era justa. No solzament es hermosa, sino també elegant, fina, distingida. Ses treballs son com la seva figura: elegants, fins y distingits.

TIPOS DE MADRIT.

¿Per dugas xicotas solas
tant públich?.. A bon segü
que al final de la partida
algú 's quedarà en dejú.

Aixís es que 'l públich, que de un quant temps ensá no s'apressura massa que diguém á assistir á la representació de una obra literaria per més que de son desempenyo n'estiga encarregada una companyia de la qual forman part alguns actors distingits, acut á veure á la gimnasta que tals condicions de bellesa ostenta.

¿Es aixó un sintoma *fin de siecle* ó un sintoma *fin du theatre*?

LICEO.

L'inauguració de la temporada s'efectuá dissapte ab l'ópera de Wagner *Tanhäuser*. L'execució un tan desigual la primera nit, degut sens dubte á no haverse establert aquella corrent simpática desde l'escenari á la sala ó desde la sala al escenari que salva una representació, millorá considerablement lo diumenje, estant los cantants més segurs y mostrantse 'l públich menos nerviós, menos previngut y una mica més desitjós d'escollar y de que tot anés conforme.

Entre 'ls artistas que hi prengueren part, tan la Sra. Arkel com lo Sr. Grani eran ja coneguts del públich del Liceo. Crech, no obstant, que no es la música de Wagner la que millor se acomoda á las sèvas facultats. No obstant, la Sra. Arkel cantá de una manera admirable la pregaria del acte tercer.

Lo nou sigué lo millor. Y lo nou consistí en lo debut del barítono Sr. Ughetto, qui revelá ser un artista en tota la extensió de la paraula. Dotat de una veu hermosa y simpática, posseheix

ademés una inteligencia superior, de la qual fà gala en la interpretació del personatge, en lo frasseig claríssim y en lo colorit que sab donar al cant y á l'acció. Lo públich li dedicá constants aplausos obligantlo á repetir la preciosa romana del últim acte.

Coros y orquesta regulars. Lo mestre Goula se portá ab la bravura que acostuma, pera guanyar una victoria ab elements que haurian de millorar-se una mica, perque 'ls esforços del director no haguessen d'extremarse tant.

Lo que no pot anar es l'aparato escénich. Salvant la hermosa decoració del acte segon, pintada ab acert pèl Sr. Vilumara, tot lo demés no correspon de bon tros á lo que exigeix la creació de Wagner. Es precis que la junta de propietaris del Gran Teatro fassi un esforç suprém, remediand los efectes que ha produhit en lo decorat y en lo vestuari, una llarga serie d'anys de descuyt y de abandono.

En la *Carmen*, posada dilluns, se 'n endugué la palma la protagonista, confiada á la Srta. Mata, que debutava.

Tot just comensa la Sta. Mata la sèva carrera y deixa esperar que s'obrirá camí, gracias á las condicions de la sèva véu ben timbrada y á la soltura que demostrá, digna de un'artista veterana.

Al tenor Maina, que 'l públich de dalt va torejarlo, lo creyém digne de millor acullida y no

duptém que l'obtindrà en altres representacions, en las quals ell y 'l públich estigan menos violents.

Tocant al baritono Giraltoni... *non raggiunar di lui.*

Ab *Aida* aparesqué la nostra paisana Bonaplata-Bau, tan aplaudida en los teatros de Italia, la qual siguié profeta en la sèva patria. La veritat es que s' ho val. Es una soprano que á una figura molt propia pera las taulas, reuneix una veu fina, clara y extensa y condicions escénicas notables.

Molt bè la Monti Baldini en lo paper de Amneris; superior en Grani en lo de Radamés; y Laban á la bona altura de sempre.

Afegeixin á aixó un conjunt esmerat en lo qual lo mestre Goula alcansá un legitim triunfo, y tindrán una idea del éxit franch y complert que obtingué la representació.

ROMEIA.

Continúan *Tenoriejant.*

Pero entre tant segueixen los ensaigs de la comedia del Sr. Pons.

TIVOLI.

Sarsuela catalana y Onofroff á tot pasto. Lo célebre endavinador italiá está cridant veraderament l' atenció del públich numerós que assisteix á aquell teatro.

NOVEDATS.

Encare s' han donat algunas representacions escadusseras del *Tenorio* y del *Nuevo Tenorio*.

Dimecres va estrenarse 'l melodrama *La payesa de Montseny*, del qual m' ocuparé la senmana próxima.

CATALUNYA.

L' obreta *El señor Conde*, que sembla que á Madrit havia obtingut bon éxit, ó que á lo menos aixís s' anunciava, aquí ab prou feynas va passar.

No crech que 'l Sr. *Conde* ostenti molt temps sos tituls de noblesa en los cartells de aquest teatro.

Veurem si la empresa es més felis ab altres produccions que tèn en vias de preparació.

Entre las quals s' hi conta la titulada *El mismo demonio*, que acaba d' estrenarse á Madrit, y á la qual consagra la premsa de allá generals elogis. La empresa del *Eldorado* ha adquirrit la privativa de posarla en escena.

CALVO Y VICO.

Tenorio també.

Es aquest un dels anys en que s' ha posat en escena més vegadas, lo drama (ne dirém immortal, suposat que viu sempre) de Zorrilla.

CIRCO EQUESTRE.

Vagin al *Circo Equestre*.

Las funcions s' han reanudat baix un peu de novedat que deixa endarrera molt de lo que s' ha vingut fent fins ara.

Entre l' aixám de artistas nous que presenta l' empresa, sobressurt Mr. Elph Thomson absos elefants. Dich que sobressurt y es veritat: sobressurt l' espectacle pèl sèu manyo y pèl sèu mérit.

Las mil habilitats que realisan aquells colossals paquiderms son veraderament inverossímils. Calculin que arriban á formar una orques-

ta, la qual toca baix la batuta de un elefant, que fa 'l paper de director.

Com aixó no s' havia vist may, lo Circo s' ompla cada nit, y de aplausos á la voluminosa *troupe* de mister Thomson, no 'n vulguin més.

N. N. N.

¿QU' ES AMOR?

Diuen que 's posa en lo cor y qu' enterboleix lo cap; pero, realment, no se sab explicar lo qu' es *amor*.

Per poguerho sapigué á tothom ho he preguntat, y ha donat per resultat que tan sabia com sé.

Per un, l' *amor* es la vida, sols estimant es com gosa; pró no 'm desxifra la cosa per por de di una mentida.

«No he pogut tenir la sort —me diu 'l de més enllá— de, estimant com sé estimá, sabé encare qu' es *amor*.»

L' amor, segons un gat vell que l' ha posat molt á proba, diu qu' es la lluna en un cove, ó bè una bleda al clatell.

Y, consultant opinions al final no hi tret rè en clá; y he vist que resulta en va volguer fé averiguacions.

Es un gibrell de cargols que fa tornar folls los caps; l' un os diu que aixó son naps y l' altre os diu que son cols.

¡Pobre del que s' hi cap-fica volguents'hi trencar la closca! L' *amor* es cosa tan fosca que se sent y no s' explica.

Y aquesta cosa tan rara que no 'ns sabém explicar, á molts, volguentlo tastar, nos costa un ull de la cara.

Se veu qu' es molt capritxós y está urdint sempre tramoyas; se burla molt de las noyas, y, als joves, nos fa fer l' os.

A alguns los fa perdre 'l greix sense sapigué 'l per qué; y si ho dich, es perque sè lo que 'm passa á mi mateix.

Lo que tinch per ben entés d' aquest extrany sentiment es que, avuy dia, ja 's ven á n' aquell que 'l paga més.

QUICO DE SANS.

No tenim avuy espay sufficient pera parlar ab la deguda extensió de la exposició de obras artísticas que han realisat en lo Saló Parés, los distingits pintors Russinyol y Casas y 'l conegut escultor Sr. Clarassó. Procurarém omplir aquest buyt en lo número próxim.

Per avuy únicament nos cal consignar que tots los aficionats á las Bellas Arts desfilan per aquell local, ansiosos de veure la manifestació artística de uns pintors independents, sincers y dotats de un talent extraordinari, que posan aquest últim al servey de la escola modernista.

Una frase que vaig recullir aquest dia:

—En aquests paissatjes y en aquests interiors hi ha molt espay y molt ayre. Espay per correr, y ayre de París de aquell que desencongeix l'esperit.

Diumenje 'ls veterans de la Llibertat ván sortir en correcta formació á fer un passeig militar á Vallvidrera.

A un veterano que 'n tornava, vá preguntarli la seva dona:

—¿Qué tal? ¿Cóm ha anat?

DE PORTA EN PORTA.

Quadros que aquí á Barcelona se veuen continuament, ab tot y 'l famós assilo que sosté l' Ajuntament.

Y ell vá respondre sense vacilar:

—En quant á l' arrós, de primera.

Un periódich publica 'l següent curiós anunci:

«¡CIUDADANOS!...

«¿Queréis la cabeza de D. Práxedes Mateo Sagasta? ¿Queréis la cabeza de D. Arsenio Martínez Campos? ¿Queréis la cabeza de D. Francisco Romero Robledo? ¿Queréis la cabeza de D. Cristino Martos? ¿Queréis la cabeza de D. Antonio Cánovas del Castillo? ¿Queréis la cabeza del Papa León XIII? ¿Queréis la cabeza de la reina Cristina? ¿Queréis la cabeza del rey Alfonso?»

»¡Sí! ¡Sí! ¡Sí!

»Pues todas esas cabezas y las de los personajes más conocidos de España, podéis obtenerlas muy bien modeladas en pasta de galleta, comprándolas en la confitería de etc.»

Un dupte: ¿Qui s' ha de menjar aquests caps?

¿Los partidaris de las instituciones, per amor, ó 'ls republicans per serne contraris?

Me sembla que 'ls monárquichs no voldrán cruspirse'ls per evitar que 's diga que 's menjan als seus idols; y 'ls republicans menos per temor á un enfit.

Diu un telegrama qu' en lo port de Santa María s' ha descubert en unas excavacions una magnífica estatua de Baco.

Ja sabia Baco, 'l déu del vi, ahont se 'nanava.

Lo Port de Santa María ha sigut sempre famós pèl bon mam que s' hi cull.

Dimars, la qüestió de la Plassa de Catalunya doná lloch á un animat debat, en la sessió del Ajuntament,

Se tracta de urbanisar una part de la citada Plassa, autorisant al Hotel continental qu' edifiqui la part edificable de la urbanisació. Lo restant de la mateixa no representa cap profit y per ara 's deixa. Més tart veurá l' Ajuntament lo que n' ha de fer, y de passada sabrá lo que li costa.

Més clar:

En lo projecte hi ha un tros de carn y molts, moltissims ossos. La carn se deixa al Hotel continental; los ossos pelats se reservan per l' Ajuntament.

Pero hi ha un dupte: ¿la carn que 's deixa al Hotel perque 'n fassa bifteks li pertany per complet? ¿Es tota seva? ¿No hi ha una tallada, y una tallada bona per cert, sobre la qual podria l' Ajuntament alegar drets indiscutibles?

Aquí está la sustancia del assumpto.

Crech que no faltará al Ajuntament qui vigili ab l' atenció deguda, á fi de que no passi ab

l' antic camí de Ronda, lo que ab tants altres camins que crusaven l' Ensanxe en tots sentits, y que s' han fet fonedissos, sens la més mínima ventatja per part del Ajuntament.

Ha mort á Tarragona, víctima de una llarga y penosa malaltia, l' conegut antiquari D. Bonaventura Hernández Sanahuja.

Era un dels homes que sens més elements que una gran afició al estudi, havia arribat á ocupar un lloch molt distingit entre 'ls que s' ocupan d' esbrinar las cosas del passat.

Y en quant se referia especialment á la historia de l' antiga Tarragona, l' Sr. Hernández Sanahuja era una verdadera autoritat.

Envihém lo pésam á la seva desconsolada familia.

La Bolsa va baixant, baixant de una manera desesperadora.

Mal sintoma per la situació que avuy governa.

Aixis com lo fret fa baixar lo termómetro, l' mateix fret fa baixar la Bolsa.

Lo fret de la mort.

Diumenje corrida de toros.

Resultá ser la millor de la temporada.

En cambi ab prou feynas assistí á presenciaria la tercera part del públich que cab en lo local.

Ara ha tocat la empresa las conseqüencias de aquells bombos insensats. Lo dia que ha fet una corrida acceptable, s' ha quedat sense gent. Lo públich, al cap-de-vall, es qui liquida 'ls negocis dels empresaris que abusan del reclám.

Las empresas diuhen:

—Ara va de serio: ¡aquesta sí que será bona!

Y 'ls escarmentats responen:

—Millor per tu... Aixis hi estarás més ample.

Y á propòsit de la corrida del diumenje.

Un picador va rebre tal testarada, que mitj estaburnit sigué trasladat á la enfermeria.

Lo metje demanava glas per combatre l' perill de una forta conmoció cerebral, y en tota la Plassa no n' hi havia ni un terrós.

¿Es tolerable que una empresa no 's previnga, careixent en un moment tan preciós de tan indispensable element?

Me sembla que l' president, qu' era diumenje l' distingit facultatiu Sr. Montero, tenia motius per clavará la empresa una bona multa.

De aquesta manera, l' hauria deixada glasada.

Y en las corridas successivas s' hauria recordat del glas.

¡Alerta!

Corren per Barcelona uns francesos, que fingint estar molt apurats, proposan als transeunts cedirlos per una cantitat relativament petita, un magnífich rellotje d' or.

—Compréume'l—diuhen—es l' únich recurs que 'm queda pera sortir de apures.

Y al dir aixó fins ploran.

Naturalment, mitj per ganga, mitj ab l' intenció de fer una obra benéfica, no falta qui s' encarrega del rellotje.

Y després se troba ab que l' or es llautó, y que l' rellotje no val ni quatre duros.

De lo qual resulta que l' negoci 's torna una vall de llágrimas.

De primer ploran los que l' venen.
Y al últim ploran los que l' compran.

D. Joan Mañé y Flaquer ha donat tota mena de satisfaccions á la Sra. Pardo Bazán, á la qual havia atacat en un article.

D. Joan, cap á sas vellesas, reconeix que no deuen eutaluarse discussions ni ab capellans, ni ab damas.

Escriptor distint dels altres
qu' en certos cassos s' animan,
ell davant de una sotana
ó davant de unas faldillas,
—No soch home—exclama prompte.
Y s' arronsa desseguida.

Lo capritxo que va tenir l' emperador de Alemania de deixarse creixer la barba, estigué en un tris de tirar per portas á un gran número de industrials de aquell país.

Los industrials perjudicats son los fabricants de quadros y bustos del emperador. Com ne tenian una existencia considerable dels que duyan bigoti, se van trobar que ab la transformació operada en la cara del emperador, havian de confitarse'ls.

Afortunadament tot s' ha arreglat.

A instancia de la seva senyora, poch amiga de aquella extraordinaria cantitat de pèl, l' emperador s' ha tirat la barba á terra.

L' augusta afeytamenta ha donat lloch á un incident molt curiós.

Lo barber del emperador tingué bon cuydado de recullir cuidadosament los pèls de la barba imperial, y aná venentlos á tots los aficionats á possehir reliquias del poderós monarca.

Y tals sigueren las demandas de pèl, que haventse agotat la existencia del legitim, ne buscá d' altre que s' hi semblés, venentlo com á pèl de la barba del emperador, en tal cantitat, que ab tot lo venut n' hi hauria hagut prou per omplir-ne un matalás.

L' emperador al tenir coneixement de totas aquestas traficas, s' enfadá de tal manera, qu' enviá al barber á passeig.

Lo barber se 'n pot ben riure.

Si per una part pert un parroquiá, per altra part haurá lograt realisar una fortuna, que fins li permetrá deixar l' ofici.

Prompte s' inaugurarà en serio l' Museo de reproduccions, que va inaugurar-se de per riure al deixar la vara d' arcalde l' Sr. Coll y Pujol.

Fixinse bè en la noticia:
Qualsevol que vegi aixó,
¿parlará de Mataró?
¿Y obrará al ferho ab justicia?

Ha mort á Madrid lo distingit crítich y académich D. Manuel Cañete.

Lo Sr. Cañete, entre molts mèrits, tenia una flaca.

No hi havia autor que li demanés un prólech per un seu llibret, qu' ell ab molta complacencia no li escribís.

De manera que l' Sr. Cañete ha deixat escrits un sens fi de prólechs.

¡Llástima que ara la Mort s' haja encarregat d' escriure un tan dolorós epílech!

UN JOVE... D' EDAT.

Se cargola bè 'l bigoti,
se posa un barret brillant
y quan se fica al Liceo
tothom pensa:— ¡Qué elegant!

Moda nova.

Las carabassas de plata sembla que constituïxen ara com ara l'extrém del bon gust.

Tal es lo regalo que 'l príncep de Gales fa al seu cunyat lo czar de Russia, ab motiu de las sèvas bodas de plata.

Y no 's cregan: la carabassa que li regala es colossal, medint tres peus y mitj de altura.

Si la moda cundeix, no faltarà qui se 'n aprofiti.

Tal gomós tronat farà l'amor á una nena rica, y li dirà:

—Ja sè, senyoreta, que soch indigne de la sèva má. Ja sè que vosté 'm donará carabassa... Pero á lo menos si me l'ha de donar, fassim un favor... Dènguimela de plata.

Un andalús ha trobat unas banderillas de nou sistema.

Se tracta de unas banderillas ab música.
¡Oh progrés! Ara veig qu'ets infinit.

Lo que passa ab lo semáforo de Bagur, encare qu' en qualsevol altre país cridaria molt la atenció pública, á Espanya no ofereix casi res de particular.

En aquest país los testos se semblan á las ollas.

Lo qual vol dir que 'l semáforo de Bagur es una miniatura perfecta y acabada de l'administració espanyola.

Calculin que fa cinch ó sis anys que 's acordá construhir lo semáforo.

A pas de tortuga se procedí á la construcció. Una vegada terminat, se nombrá l'empleat que havia de ferlo funcionar. Pero no pogué

prestar servey, perque si bè l'edifici existia, hi faltava en ell l'asta de senyals.

Fins á portarhi l'asta, transcorregué més de un any.

Per últim s'hi portá; pero ni aixís funciona 'l semáforo.

¿Preguntan per qué?

Perque falta colocar l'asta. Ha passat un altre any ab excés y l'asta no 's coloca.

¿Qué 'ls sembla?

Ara no més falta una cosa.

Y es que quan vaja á colocarse la asta, l'edifici s'esquerdi motivant novas é interminables dilacions.

Es lo quiento del nen:

—Mamá, donguim més pá per menjarme las figas.

Al cap de un ratet:

—Mamá, donguim més figas per menjarme 'l pá.

Y si no hagués caygut malalt de una indigestió, 'l nen s'hauria fet gran, menjant pá y figas.

Diálech entre dugas nenas aficionadas á somiar:

—Dígasme, Elena ¿sabs en qué consisteix la virtut?

—La virtut, per mi, consisteix en no necessitar may quartos.

—Hola, vens molt bè, Parés: si 'm volguesses deixá un duro lo més tart á últims de mes te 'l tornaria: t'ho juro.

—No ho faré jo pas així, puig no crech en ta paraula.

MÚSICH D' AFICIÓ.

¡Bè 'n fa de temps qu'estudia!
¡bè hi posa tot son talent!
No 'n pot sortir: en quant á trompa,
ho es més ell que l'instrument.

FILLAS D' EVA.

Fot. Reutlinger.—París.

¿Medita? ¿rumia un traje?
¿está encantada?... ¿quí sab!
Potsé ara té un munt d' ideas...
¿potsé may n' ha tingut cap!

—Si no me 'l vols deixá á mi,
deixa'l, donchs, sobre la taula.

SALDONI DE VALLCARCA.

La Roseta ja cansada
de guanyar tan poch jornal,
y vevent la feyna mal,
no volgué ser més manada.

Y com no té un pèl de tonta
ara ab molt coneixement,
fa saber á molta gent
que treballa pèl seu conta.

J. ALAMALIV.

Un nen, á l' hora de servir lo café, pren lo terrós de sucre más gros que veu á la sucrera.

—Mamá—pregunta—¿que puch menjarme'l?

—No, fill meu—li respón—es massa gros.

Lo nen, llavoras, sense desconcertarse, divi-deix lo terrós ab las dents, se 'n menja la meytat, y ensenyant lo que li queda, diu:

—¿Y ara?

Un avaro está á punt de morir, y si una cosa hi ha que 'l preocupa, es lo gasto que calcula que ha de costarli la asistencia facultativa.

—Ay, senyor doctor—diu un día—m' horroriso no més pensant ab lo compte que 'm presentaré.

—Donchs, vaja: á vosté no li demanaré un quarto.

—¿De veras?—exclama l' avaro somrient.—Cregui que ja 'm sembla que 'm sento més aliviat.

Lo metje remata la sèva idea, dihent:

—A vosté res: si per cás ja s' encarregarán de pagarme 'ls sèus hereus.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Es-pres-si-ó.*
2. ID. 2.ª—*Ar-ma-ri.*
3. ANAGRAMA.—*Serp-Pres-Reps.*
4. TRENCA-CLOSCAS.—*Granadella.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Monreal.*
6. TERS DE SÍLABAS.—
TA RI MA
RI TE TA
MA TA LAS
7. GEROGLÍFICH.—*Detrás de las donas un s' hi pert.*

XARADAS.

I.

Á CAL SASTRE.

Á món apreciat amich Martí Mas Fajas (1).

—Dèu los quart.—Buenas; ¿qué falta?

—A veure un vestit pèl noy.

(1) Secretari de la societat *El arte en la sastreria.*

Medicaments del Dr. WOOM

Aixerop lactífich,
per aumentar la cantitat y millorar la qualitat de la llet. Utilíssim per mares y didas.

Aixerop pectoral,
pera curar tota classe de tos.

Aixerop antidiarreich - estomacal,
per curar las diarreas y malalties de ventrell

ÚNICH DEPÓSIT:

AIXEROPERIA

DEL

DR. GENER

Petrítzol, 2, Barcelona.

LÓPEZ-EDITOR. Llibreria Espanyola. Rambla del Mitj, número 20, Barcelona.—Correu-Apartat, N.º 2.

Obra nova — Ja ha sortit — Obra nova

«PEQUEÑECES» CATALANAS

PÈL

Però A. MARCH

De la Companyia de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

AN DIBUIXOS DE

Mossen MANEL MOLINÉ

y el retrato del autor.

Aquesta interessant obra, forma un quadern de 32 planas, imprès sobre un bon paper satinat. Preu 2 rals.

LA GUERRA FRANCO-PRUSIANA (1870-1871)
por el general CONDE GUILLERMO MOLTKE. — Un tomo en 4.º, Ptas. 4.

Obra nueva de MARTÍNEZ BARRIONUEVO

¡MISERICORDIA!
NOVELA ESPAÑOLA

Un tomo en 8.º de 372 páginas, Ptas. 3'50.

Dintre pochs días sortirà

L'ALMANACH

DE LA

Esquilla de la Torratxa

pera **1892**

En la part de ilustració hi figuren los mes reputats pintors y dibuixants espanyols, y en la part del text, las primeras plumas de la llengua catalana.

Lo preu com sempre **UNA PESSETA.**

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

—Prou, sí, senyó; entrin: ¿que 'l volen d' aquests fets?—No, senyó, no; ensenyins algunas pessas pera triar; sobre tot que siga una roba bona que no 'm vé de un ral ni dos.
—Miri, aquí t'agrada aquesta jerga qu' es *quart* molta duració.
—¿T'agrada, *Prima-girada*?
—No, no; es molt pelut aixó.
—Bè, ja 'n deurá tenir d' altres sense aquests péls.—Ah, prou, prou; miri, aquí tenim aquestas que d' aixó 'n diuhém cheviot.
—Quína roba més *tres tersa*; treguin, treguin de millors.
—Veji si li agrada aquesta que fa diagonal.—Aixó ja m'agrada més.—Ja ho crech; aixó es estám superior; es lo millor que hi ha á casa.
—¿T'agrada aquesta, tú, noy?
—Aquesta sí.—Doncas bueno, ¿quánt valdrá 'l vestit d' aixó?...
—¿'l últim; no 'm fassi *segona*.
—Lo preu més just d' aquest son divuyt duros.—¿Qué diu ara! ¿que 's creu que venim de l' hort? ¿Sab quánt costa aquest que porta?
—Aixó es senzill; qué sé jo...
—Dotze duros.—Donchs igual jo l' hi hauria fet per nou.
—Oh, per nou varem comprarlo fa una *tot*.—Bueno, però que no ho veu com se li torna? si aixó es género d' Alcoy que sols dura quatre días; en cambi aquest ja se 'l pot posar cada día y ferhi lo que vulgui, sempre es fort y sempre muda.—¿Qué muda? ¿de color?—Vull dí que aixó sempre vesteix.—Per 'xó 's compra.
Bè; posis á la rahó, n' hi donaré quinze duros y no 'n parlém més; ja es prou pagat.—No sigui *tres-quinta*, home, que 'l bo sempre es bo.
—Bè prengui la mida, prengui, y no gastis més cansóns; vostés la saben molt llarga...
—Vull que torni un altre cop.
—D' aquí al *tersa-quart-tercera* de la americana...—Aixó déixiho per mí; jo ja sé lo que haig de fer.—Bueno donchs...
—Ja está; á emprobar demá al vespre y dijous enllestit tot.
—¿Que s' ha de dá alguna cosa de paga y senyal?—Si vol... es voluntat; pro la casa t'agrada per costum...—Porta, noy, tres pessetas.—Bravo; entesos.
—Hasta demá.—Estigan bons.

J. STARAMSA.

II.

La *tres-quart* del senyó Eudalt se diu de nom *Hu-segona*; pero com es tan bufona sempre li diuen *Total*.

J. SALLENTAY.

ANAGRAMA.

En *Tot* m' explicava un dfa que feya unas quantas nits que un sol *Total* li venia, pensant sempre ab la Maria l' admiració dels mosquits.

P. V. BOTIGUER.

MUDANSA.

En *Tot* va comprar un *tot* á un xicot que 's diu Pau Torra

UN DE TANTS.

B.G.

Aquí li han dat un copalta,
allá li han dat una paltó...
y ara, sent un pelacanyas,
va disfressat de senyó.

y á dintre 'l *total* trobá
dos ó tres unzas de sorra,

DON MANICUNYO.

TRENCA-CLOSCAS.

M. CALL Y PANGELL.

Sastreria.

ROMA.

Formar ab aquestas lletras lo nom de tres polstichs.
T. T. T.

LOGOGRIFO NUMERICH.

- 4.—Vocal.
4 3.—Mineral.
3 4 5.—Licor.
3 4 6 1.—Color.
1 2 3 3 4.—Objecte per l' aygua.
1 2 3 4 5 6.—Nom d' home.
6 3 2 5 2 — » de dona.
1 6 3 4.—Apellido.
2 5 2.—Consonant.
3 2.—Musical.
5.—Consonant.

Q. SAYUC.

GEROGLÍFICH.

× ::
T t T

LA

ciutat

E. S. A.

BARCELONA:

Imprenta de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.